

ශ්‍රීෂ්ම කලාපයේ ප්‍රදේශයන්හි ආවරණය පිණිස
වවනුලබන පැළෑටි.

Cover Crops in Tropical Plantations

(පසුගිය කලාපයේ 151 වෙනි පිට හා සම්බන්ධයි.)

ඇසෑම්.—මේ වනාහි තණකොළ කැලෑවල සම්භවෙන සාමාන්‍ය පැළෑටියකි. එය පස් සේදීම වැළැක්වීම පිණිස “වැරස්” පාත්තිවල සහ බැවුම් සහිත ඉඩම්වල වැවීමට සුදුසුයයි කියනු ලැබේ. පෙබරවාරි මාසේදී මේ පැළෑටි වගීය තව්‍යන්වල සිටෙව්වොත් වතුවල සිටවීම සඳහා ඒවායේ අතු කැබලි අගෝස්තු මාසේදී ලබා ගතහැක. හොඳින් හැඳුනාගින්න පසු ඒවායින් කරදර ඇතිනොවේ. මාසිම්වල සිටවීමට යොග්‍යයයි.

ජ්වා.—මේ පැළෑටිය අත්හදා බැලීම සඳහා මෙහි වවා තිබේ.

Desmodium retrofleum.—බුරුම රටේ හිමාල ප්‍රදේශයේ හා ඇසෑම්හි මේවා *D. Purpureum* හා බොහෝ සෙයින් සාමාන්‍යයි කියනු ලැබේ. නමුත් එය වඩා හොඳ ආවරණ වැවිල්ලකි. මේ වගීය ආවරණ වැවිල්ලක් සේ පාවිච්චිකළ හැකියයි පැවි මහතා ඉංග්‍රීසි ගොවිකම් සඟරාවේ සඳහන්කරන ලද්දේය. තවම අඳුනාගන්ට නොහැකිවී තිබෙන වෙන ඔක්සලිස් වගීයක් ඉවැන්කෝර් ප්‍රදේශයෙහි සඵලවූ ආවරණ වැවිල්ලක්වී තිබෙන බැව් කියනු ලැබේ. මේ පැළෑටියේ මල් ඇත්තේය.

Enpatorium palles-cens බ්‍රෙසිල් රටේ හැදෙන වගීයකි. මේ පැළෑටිය ජාවා රටේ කිසි ගස් කොළන් වගීයක් නොහැදෙන සේදීමේ ඉඩම්වල වගාවක් පිහිටවා ගැනීමට ප්‍රයෝජනයයි කියනු ලැබේ. තේවතු වල අගල් කපා ඒවායේ වලලෑමෙන් ප්‍රයෝජනයක් ලබාගතහැක.

වාර්ෂික හෙවත් අවිරුදුපතා වවන ආවරණ වැවිලි

පොළොවට වලලෑම සඳහා ශිෂුලෙස වැඩි මෝරන පැල වන වැවීමේ භාවිතය ඇසෑම් රටට බොහෝ සෙයින් සීමාවී තිබේ. මේවා වලලනු ලබන්නේ සති 12ක් ගතවූ පසුය.

Cajanus indicus—ආසියා මහාදිවයේ ශ්‍රීෂ්ම කලාපයන්හි සහ අභිවශයෙන් ශ්‍රීෂ්මවූ ප්‍රදේශයන්හි වැවෙන වගීයකි. මේවා පාවිච්චිකිරීමෙන් තේවතු වල අස් වැන්නේ අධික දියුණුවක් ඇතිවී තිබේ.

Glycine hispida—මේවායේ සවදෙසිය වනී බොහෝ අවිරුදු ගණනක් වේලේ සිට සඵල ලෙස වවන ලද්දේය.

Sesbania aculeata ආසියා මහාදිවයෙහි ශ්‍රීෂ්ම කලාපයන්හි වැවෙන වගීයක්. රතුපසින්යුත් ඉවිරු වලට සහ සැහැල්ලු පසට මේවා ප්‍රයෝජනයයි කියනු ලැබේ.

Cyamopsis psora loides.—මෙය අත්හදා බලනලද්දේ විනුමුත් කෙතරම් දුරට ප්‍රයෝජනවී තිබේදැයි දැනගන්ට නැත.

Crotalaria juncia—ශ්‍රීෂ්ම කලාපයන්හි (හණ) වැවෙන වර්ගයකි. මේවායින් හැම පසෙහිම හොඳ ප්‍රතිඵල ලැබී තිබේ.

Crotalaria strita—(අඩනහිරිය වර්ගයක්) ශ්‍රීෂ්ම කලාපයන්හි වැවෙන වර්ගයකි. බුන්මුහුණු ගංගා තීරයෙහි වැලි සහිත සමතලා ඉඩම්වල සහ දුඹුරු ප්‍රදේශයන්හි වැලි සහිත ඉඩම්වලද සාමාන්‍යයෙන් වැවෙන වල්ගසකි. ඉතාම නිසරු ඉඩම්වලද එය හොඳින් වැවේ.

Crotalaria sericea—(අඩනහිරිය වර්ගයක්) මේ වර්ගය අත්හදාබලා තැනි නමුත් සුදුසු ආවරණ වැවිල්ලක්ගසි යොජනාකරනු ලැබේ. මේවායේ කොළ අතින් වර්ගයේ කොළවලට වඩා ලොකුය අතින් වර්ගයට වඩා ඔප්පිත් යුක්තයි.

Phaseolus lunatus—(උලුන්ද) සාමාන්‍යයෙන් ශ්‍රීෂ්ම කලාපයන්හි වැවෙන වර්ගයකි. ක්‍රමයෙන් වර්ධනය වීමට මුලින් නුවර තේ දිස්ත්‍රික්කවල මේවායේ පඳුරු ආවරණ වැවිල්ලක් මෙන් අත්හදා බලාගතයනු ලැබේ.

Crotalaria usaramoensis—නැගෙනහිර අප්‍රිකාවේ වැවෙන පැළෑටියකි. අතු කපා අමුකොළ පෝර පිණිස ගැනීමට මේවා ජාවා රටේ තේගස් අතරේ වඩනු ලැබේ. එය *C. Striata* වර්ගයට විකස් සමානය නමුත් ඒවායින් අතු කැබලි බොහොමයක් ලැබේ. ඒ ක්‍රමයට ඒවා ලංකාවේත් වඩනු ලැබේ. ඇට හැඳෙන්නට ප්‍රථම ඒවා කැපිය යුතුයි. එසේ නැත්නම් ඒවා මැරියතහැක.

Crotalaria anagyroides—අමෙරිකාවේ ශ්‍රීෂ්ම කලාපයන්හි වැවේ. මේවා *C. usaramoensis* වර්ගය හා සමානය.

කෝපි.

කෝපිවලට වඩා කෝපිවලට ආවරණ වැවිල්ලක් ඇතිකරගැනීම ව්‍යාකූල ප්‍රශ්නයකි. කීප වර්ගයක කෝපි වගාගත යන හෙයින් ඒවායේ බොහොමයකටම විශේෂ පස් වර්ග හා කාලගුණයද උවමනාකරණවත් ඇර දැනට භාවිතයට පැමිණ තිබෙන අතු පැහිමේ ක්‍රමයද මුදුන් ආවරණයක් උවමනාද නැද්ද යන ප්‍රශ්නයන් මේ සම්බන්ධයෙන් සලකා බැලිය යුතු හෙයින් භූමියට නියම වශයෙන් බලගතු ආවරණයක් උවමනා බැව් මෙයින් පෙනේ. එසේ හෙයින් සුදුසු විශේෂ ආවරණ වැවිල්ලක් අවශ්‍යයයි.

සාමාන්‍ය කෝපි වැවීමට සෑම රටවලම ඒ ඒ රටවලට සැහෙන ගොවිතැන් ක්‍රම ඇත්තේය. අතු නොපාහිනලද ගස් වඩා දුරස්ථව වගාකිරීම බ්‍රෙසිල් රටේ යොදන ලද ක්‍රමයකි. තවත් ක්‍රමයක් නම් දකුණු ඉන්දියාවේ මෙන් මුදුනෙන් අධික වශයෙන් අතු පාහිනලදු පඳුරු ලග ලග සිටවීමයි. අතු පාහින එක එක ක්‍රමයට අනුව ආවරණයද වෙනස්වේ. මධ්‍යම අමෙරිකාවේ සමහර කොට්ඨාශවල කෝපි ගසට වැඩිපුර කඳන් ඇතිවෙන ලෙස වැවීම වැඩිවශයෙන් කරනු ලැබේ. මේවායේ කෝපි ගෙඩි සියලුම අටගන්නේ මුල්කඳන්වලය. නමුත් තනි කඳින් යුත් නැගෙනහිර අප්‍රිකාවේ කෝපි ගස්වල ගෙඩි අටගන්නේ දෙවෙනි තුන්වන ගස්වලය. මේ දෙවෙනි තුන්වන ගස් හැඳෙන්නේ අතුපාහින ක්‍රමයට හෙවත් කප්පාදුවට අනුවය. පසුව කියන ලද ක්‍රමයේ කෝපි ගස්වලට පොළවට ආසන්න බලගතු ආවරණයක් උවමනාවේ. එසේ හෙයින් ඉරළු සම්පූර්ණයෙන් උවමනාවූද, ගස්වල එකිනෙකට ඇඳෙන සවභාවක් ඇත්තාවූද පැළෑටි වර්ග පාවිච්චිකිරීම ගැන කලපනා නොකළ යුතුයි. තවද ලොකු කොළ ඇති ලයිබිරියා කෝපි වර්ගවලින් සිංහල කෝපි වර්ග වලට වඩා හද ආවරණයක් ඇතිවේ.

කෝපිවල අස්වැන්නට අතුරු වැවිලිවලින් ඇති ප්‍රතිඵලය කුමක්දැයි දැනගැනීමට වැඩිපුර කරුණු තැක්කේය. නමුත් තේවලට පමණ කෝපිවලට වෘක්ෂවිද්‍යායක් (වැස්ස) උවමනා නොවන හෙයින් සහ එය පොළව මතුපිට ඇති පෝරවලින් වැඩෙන ගස් වගීයක් හෙයින්ද වෘක්ෂාභාර ලබාගැනීමට සහ පසෙහි රුවර්ය ඇද ගැනීමද කෝපි වැවිලි සහ ආවරණ වැවිලි අතරේ තේ වැවිලිවලට වඩා බලවත් කරගත යුතුය. නමුත් මතුපිට පස් සේදියාහැකි ඉඩම්වල කෝපි වගාකරනු ලබන්නේ නම් තේවතු වල මෙන් මායිම්වල පැලඹුණි වැටක්සේ ආවරණ වැවිලි සහ අත්හදා බැලීමෙන් ප්‍රයෝජනයක් ලබාගත හැකි බව නිසැකය. සත්තකටම ජාලාරවේ රෙබස්ටා කෝපි වගීය මේ ක්‍රමයට වඩනු ලැබේ. ආවරණ වැවිලිවලට පාවිච්චි කරනු ලබන්නේ තේවතු වල මායිම්වල පැලඹුණි වැටවලට යොදන ගස් වගීයයි. මෙයාකාරයෙන්ම මුදුන් ආවරණයක් සේද, පැතිවල සුළු ආවරණයක් සේද *Leucana glauca* නම් වගීය පාවිච්චි කරනු ලැබේ.

Clitoria cajani folia — නම් වගීය පුළුදිග ඉන්දියානු ප්‍රදේශයන්හි මුහුදු මට්ටමේ සිට අඩි 2000ක් දක්වා උස්වූ රෙබස්ටා කෝපි වතු වල මායිම්වල පැලඹුණි වැටක්සේ සිටීමට රෙකමදුරු කරණු ලැබේ.

Indigofera arrecta. — නම් වගීය ලංකාවේ පේරාදෙණියේ රෙබස්ටා කෝපි වතු වල මායිම්වල පැලඹුණි වැටක්සේ වැඩීමට අත්හදා බැලීමෙන් හොඳින් වැඩෙන බැව් දැනගන්නා ලදැයි කියනු ලැබේ.

Tepronisia hookariana. — නම් වගීයක් ජාලාරවේ මුහුදු මට්ටමේ සිට අඩි 600 සේ සිට 2000 දක්වා උස්වූ ඉඩම්වල මායිම්වල පැලඹුණි වැටක් සිටීම සුදුසුයයි කියනු ලැබේ. නමුත් එය අඩි ආවරණයක් යටසිටවනු ලැබුවොත් පැල ශක්තිමත් නොවන බැව් කියනු ලැබේ. පැල අවසානවෙහිදී තද වණිව පවතින විට ඒවායේ පහසුවෙන් වෙනස්ගතියක් ඇතිවේ.

Desmodium gyroides. — ආසියාවේ ශ්‍රීෂ්ම කලාපයන්හි වැඩෙන සවදේශීය වගීයකි. ජාලාරවේ අඩි 2000ක් පමණ උස්වූ ඉඩම්වලට මේවා අතිශයින් ප්‍රයෝජන බැව් කියනු ලැබේ. අතු වෘක්ෂා ගැනීමෙන් ඒවාට හානියක් නොවේ ඒවායේ අධික ලෙස කොළ හැදෙන නිසා ඒවා දිරීමෙන් තරමක් ඝනවූ හිසුමක් නම් ජරා පසේ තවටුවක් සෑදේ.

බිමදිගේ වැඩෙන නිත්‍ය ආවරණ වැවිලි.

Indigofera anil. — ජාලාරවේ හැදෙන වගීයකි. මේවායේ කදිම පදුරු හැදෙන්නේයයි වෘක්ෂාකර තිබේ. අගල් 18වේ සිට අඩි 2ක් දක්වා දුරවූ පේළිවල ඒවා සිටීමෙන් තෙමසක් ගතවන විට ප්‍රථම භූමිය වැසියන තරම් ඝනවූ ආවරණයක් ඇතිවේ. හයමාසයක් ගතවූ පසු පැල කප්පාදුකලහැක මේ පැලට වගීය අවිරුද්ධ වූ විට ගතවනතුරු නොමැරෙන්නේය. පැල අවසානවෙහිදී වල්පැල උදුරුදැමීමට එක්තරා ප්‍රමාණයක දුෂ්කරතාවක් ඇතිවේ.

Indigofera endecaphylla. — ලංකාවේ පේරාදෙණියේදී මේ වගීය අත්හදා බැලීමෙන් එය රෙබස්ටා කෝපිවලට සුදුසු ආවරණ වැවිලි ලක්ෂ්‍ය සොයාගන්නා ලදී.

Centrosema pubescens. — අමෙරිකාවේ ශ්‍රීෂ්ම කලාපයන්හි වැඩෙන වගීයකි. බැල්ජියන් කොන්ගෝහි ඉතිවිරු ප්‍රදේශයේ මේ පැලට වගීය අත්හදා

බැලීමෙන් රෙබස්ටා කෝපිවලට එය ආවරණ වැවිල්ලක් සේ පාවිච්චිකල හැකි වේයයි කලානාකරනු ලැබේ. මේ පැළෑටි වර්ග නිත්‍ය ආවරණ වැවිල්ලක් සේ ස්ඵරවශයෙන් පිළිගැනීමට කරුණු ඇත්තේය. විශලි සතු වේදී පවා ඒවායේ මුල් ගැඹුරට ඇදීයන කිසා පස බුරුල්වීමෙන් භාරපස්මාසයකින් සම්පූර්ණ ආවරණ වැවිල්ලක් ලබාගත හැක. වාතීවේ සදහන් නොවන මේ පැළෑටි වර්ගව විරුඛවිය හැකි කාරණයක් නම් එය ගස්වල එනියාමයි.

Trifolium Johnstonii -- නැගෙනහිර අප්‍රිකාවේ වැවෙන වර්ගයකි. අමුකොළ පෝර වර්ග සහ ආවරණ වැවිලි සම්බන්ධයෙන් කිනියා රටේ ස්කොට් පරික්ෂණාගාර වල පවත්වන ලද අත්හදා බැලීම් පිළිබඳ වාතීවේ පරිදි මේ ආවරණ වැවිල්ලෙන් පැදුරක් එළාලූ කල මෙන් භූමිය සම්පූර්ණයෙන් වැසී බැටුම්වල පස සේදියාම හොඳින් තවනී.

අවරුද්දක් පවතින බිම වැසියන ආවරණ වැවිලි.

Cassia hirsuta.—අමෙරිකාවේ ග්‍රීෂ්ම කලාපයන්හි වැවෙන වර්ගයකි. දකුණු ඉන්දියාවේ කුර්ක්හි සිදුපුර් නුවර මේ වර්ගයෙන් අත්හදා බැලීම් පැවත්වූ නමුත් චැම් සඵලයක් නොවීය. එය වැවෙන්නේ එළුමහනෙ පමණකි. ශ්‍රැවිලියා රෙබස්ටා නම් සෙවන ගස්වල ආවරණයෙහි ඒවා වවන්ට නොහැකිවිය.

Crotalaria semper florens.—ආසියාවේ ග්‍රීෂ්ම කලාපයන්හි වැවෙන වර්ගයකි. සිදුපුර්හි කෝපි වතු වල මෙය අත්හදා බලන ලද්දේ විනමුත් සවලයක් ලැබුණ බවට හෝ නොලැබුණ බවට සටහනක් නැත.

අමුකොළ පෝරවලට සහ ආවරණ වැවිලිවලට පාවිච්චිකල හැකියයි කලානාකරනු ලබන පැළෑටි වර්ග රුශියක් කිනියා රටේ ස්කොට් පරික්ෂණාගාරයන්හි වවා ගතයන්නේය. මේවායේ සවදෙයිය පැළෑටි වර්ග හා පිටරටින් ගෙන්වන ලද පැළෑටි එහිද අනන්තවෙන්. මේ පැළෑටි වර්ගවල සම්පූර්ණ ලෙබනයක් කෘෂිකම් දෙපාර්තමේන්තුවේ 1926යේ වාර්ෂික වාතීවේ ප්‍රසිධිකරනලදී. මේ පැළෑටි අතුරෙන් මතු සදහන් පැළෑටි සැලකිය යුතු වර්ග වෙත්.

Crotalaria intermedia.—අප්‍රිකාවේ ග්‍රීෂ්ම කලාපයන්හි වැවෙන වර්ගයකි. හොඳ දියුණුවක් ඇතිවෙන ලකුණු තිබේ.

Crotalaria incana.—ග්‍රීෂ්ම කලාපයන්හි අභිවශයෙන් උෟෂණ පලාත්වල වැවෙන වර්ගයකි. කෝපි වතු වලට ඉතා ප්‍රයෝජනකි.

Vigna unguiculata මුළු ලොකයේම ග්‍රීෂ්ම කලාපයන්හි සහ අභිවශයෙන් උෟෂණ කලාපවල වැවෙන වර්ගයකි. ගස් කෙළින් හැදෙන “ඇම්බු” නම් සවදෙයිය පැළෑටි වර්ගයක් කෝපි වතු වලට ප්‍රයෝජනයයි කියනු ලැබේ.

Astragalus ancheri—ඉතා සතුටුදායකයි.

Phaseolus lunatus,—(උලුන්ද) ග්‍රීෂ්ම කලාපයන්හි සහ අභිවශයෙන් උෟෂණ පලාත්වල වැවෙන වර්ගයකි.

Phaseolus lunatus —“මැඩගස්කාර් බෝංචි” සතුටුදායකයි.

Phaseolus lunatus නම් තවත් වර්ගයක් ඉතා හොඳින් වැවෙන පැළෑටියකි.

“ නිව්සීලන්තයේ මුංතණ ” මෙය සමහරවිට *Lathyrus sativa* නම් වර්ගය වියහැක. ඉතා හොඳින් වැවෙන වර්ගයකි. සමහරවිට උස් ඉඩම්වලට යොග්‍ය වියහැක.

Lupinus polyphyllus Lindl.—හොඳින් වැවෙන වර්ගයකි. කෝපි වලට යොග්‍යයයි.

ගස් වගී වගාකිරීම.

මෙහි ගස් යන්තෙන් අදහස් කරනු ලබන්නේ කප්පාදුනොකර දිගටම වැඩෙන ගස්වෙත්. කප්පාදු කිරීමෙන් උසට වැඩීම නවත්වනු ලබන තේ, කෝපි, ආදියට වඩා මේවා වෙනස්ය. එයින් සමහරක් නම් පාරු රබර්, පොල්, තල්, කරුබුනැටි, සාදික්කා යනාදියවෙත්. පළමුවෙන් සදහන් කරන ලද තුන් වර්ගය විශාල වශයෙන් වගාකරනු ලැබේ. සවභාවෙන්ම මේ ගස් සිටවන විට වැඩි පරතර ඇතුළු සිටවිය යුතුයි. විශනක් මෙන් කොළ සෑදීමට දීඝිකාලයක් ගතවන්නේය. බාල කාලයේදී මේ ගස් පෙරදිග රටවල හැදෙන ලාලං හෙවත් ඉලුක් ආදී වල්පැළවලින් තොරව තැබිය යුතුයි. එසේම බටහිර රටවල ඉඩම්වල හැදෙන පාරුතණකොළ වලින් තොරව තැබිය යුතුයි. ඉහත කාලවලදී ඉඩම්වල වල්පැළ උදුරා ගැනීමට ලොකු මුදලක් වියදම්විය. පසෙහි සාරවත් ගතියද විශාල වශයෙන් අඩුවිය. කල් යත්යත් මේවාහි ඉඩම්වල බිම දිගේ වැවෙන ආවරණ වැවිල්ලක් ඇතිකිරීමෙන් වියදම හුඟක් දුරට ඉතුරුකර ගැනීමට හැකිවිය. එසේම පසෙහි සාර වත් ගතිය අඩුවීමද නැවතුනි.

මේ සදහා පාවිච්චිකලහැකි පැළෑටි වර්ග අත්හදා බැලීමිවල වාණී කියවීමෙන් සාමාන්‍යයෙන් පැනනැගෙන ප්‍රශ්න දෙකක් ඇත්තේය. පළමුවන ප්‍රශ්නය නම් ඒ ආවරණ වැවිල්ලකින් ඉලුක් වල්පැළ හැදීම මැඩපැවැත්විය හැකිද යනුයි. දෙවෙනි ප්‍රශ්නය නම් ඒවා මැරී වියලීගියාට පසු ගිනිගැනීමෙන් අනතුරු සිදුවිය හැකිද ? යනුයි. මේ සදහා වචනලබන සමහර පැළෑටි වර්ගවල් මල් සහ ගෙඩි හට ගැනීම වලක්වනු ලැබුවොත් ඒවායින් වඩා ප්‍රයෝජන ලබාගතහැක. නිදසිනගත් වශයෙන් *Mimosa invisa* නම් ආවරණ වැවිල්ල මේගැන නොයෙක් අතින් ප්‍රසිද්ධි තිබේ. මෙය පාවිච්චිකිරීමට පුරුදුවූ අය විසින් මෙතරම් හොඳ ආවරණ වැවිල්ලක් නැතැයි කියනු ලැබේ. රෝලයක් පෙරලීමෙන් හෝ පස්යටට තදකිරීමෙන් ඒවායේ ඇට හටගැනීම වැලක්විය යුතුයි. එවිට වාණි අළුත් වැවිල්ලක් ඇතිවේ. මේ පැළ වර්ග ඉබේම වැවෙන්නට ඉඩහැරියොත් ඒවා මැරී වියලී ගිනි තෙන් ආන්ත්‍රා පැමිණියහැක. එපමණක්නොව මේ අතුරු වැවිල්ල නිසා පස සාර වත්වීම හේතුකොටගෙන ලාලං හෙවත් ඉලුක් ඒ පැළ අතරේ වෙනදට වඩා ගත සැරේව වැවෙන්නට පටන්ගනිත්. වගාවේ ගස්වල විශනක් මෙන් කොළ ඇතිවූ පසු ආවරණ වැවිලි ඇතිකරනු ලබන්නේ වැඩිකොටම පස සාරවත්කිරීමේ අදහසිනි. ඉහත සදහන් කරන ලද ආවරණ වැවිල්ල වගාවේ ගස් බාල කාලයේදී සුදුසුයයි පිළිගතහැකි නමුත් ගස් හුඟක් උසට වැඩුනාට පසු ඊට සුදුසු ආවරණ වැවිල්ලක් තෝරාගැනීම රදනිබෙන්නේ ගස්වලින් ලැබෙන සෙවනේ ප්‍රමාණයට අනුවය.

පොල්.

තේ, කෝපි සම්බන්ධයෙන් සදහන් කරන ලද ආවරණ වැවිලිවලට වෙනස්වූ ආවරණ වැවිල්ලක් පොල්ගසට යෙදියහැක. හැම කරුණු සම්බන්ධයෙන්ම බාල පොල් වැවිල්ලක ආවරණ වැවිල්ලක් ඇතිකරන්නේ එළිමහනේය. එසේහෙයින්

වැඩි සෙවනක් ඇති අතුරු වැවිලි ගැන කලානාකිරීම උවමනා නොවේ. උවමනා නම් මෑ, මුං බෝංචි ආදිය අතුරු වැවිල්ලක්ගේ වවා ඒවාගේ අස්වැන්තද ලබාගත හැක. හොඳින් වැවුණු පොල් වගාවකින් සැහෙන ප්‍රමාණයක මුදුන් ආවරණයක් බිමට ලැබේ. ඒ නිසා පොල් වතු වල වවනු ලබන අතුරු වැවිලි එක්තරා ප්‍රමාණයක සෙවනක් ඉසිලියහැකි ඒවා වියයුත්තේය. නමුත් පොල් ගසේ පිරිසිදුවූද, සිනිදුවූ ද කඳක් ඇතිහෙයින් ගස්වල එකිනෙකා වූ අතුරු වැවිලිවලට විරුඹවිය නොහැක. එසේදවුවත් එක කාරණයක් ගැණ සිතේ තබාගත යුතුයි. එනම් : පොල්අතු වලින් වැසිබිදු වැටීමෙන් මෘදු වූ කොළ ඇති අතුරු වැවිල්ලකට අලාභ හානි සිදුවී මගි. පහසුවෙන් නොනැමෙන අතු ඇති හෙයින් හා කෙලින්වූද, සිනිදුවූද කොළ ඇති හෙයින් බිඳු එකතැනම වැටීම සිරිතකි. සත්තකටම පොල් වවා තිබෙන වැලි සහිත ඉඩම්වල පොල් අතු වලින් වැටෙන වතුර බිත්දුවල සටහන් දකින්නට ලැබේ.

පොල් පැළ සිටවීමට අධික පරතර ප්‍රමාණයක් උවමනා හෙයින් එය සාමාන්‍ය ගෙන් වවනු ලබන්නේ හරමක් සමතලා ඉඩම්වලය. එසේහෙයින් මෘතීමවල පැළ ඉතිවැටක්ගේ අතුරු වැවිලි ගෙදීමේ ප්‍රශ්නය ගැන වැඩි උනන්දුවක් නොදක්වන ලද්දේය. විශේෂ කරුණුවලට අනුව මෙවැනි වැවිල්ලක් අවශ්‍යවියහැක. මේ සඳහා ශෝග්‍රහයයි සලකනු ලබන අතුරු වැවිල්ලක් මලයා ප්‍රදේශයේ පාවිච්චිකරනු ලැබේ. එනම් : *Clitonia cajaniifolia* යනුයි. මේ වනාහි කාසල්ටන්හි ආදම් ගොවිපලේ පොළව මතුපිට ඇදියනගේ වවනලද වැවිල්ලක ප්‍රතිඵලයකි උවමනා නම් *Tephrosia candida* නම් පැළෑටි වර්ග වැඩියහැකිවේ. මේ වනාහි ලංකාවේ පොල් වතු වල සාමාන්‍යගෙන් වවනුලබන අතුරු වැවිල්ලකි. වැරස් හෙවත් ගල්වැටි ක්‍රමයේ ආත්තිවලින් යුත් ඉඩම්වල පාත්තියේ අද්දර ආරක්‍ෂාකරගැනීමට යම්කිසි ආවරණ වැවිල්ලක් උවමනාකරයි. මේ සඳහා යම්කිසි වර්ගයක අතුරු වැවිල්ලක් අත්හදා බලාපු බවක් වාතාවලින් නොපෙනේ. ඉන්ඩිගෝ/පැරු ඇන්ඩිකැ/පිලා නම් පැළෑටි වර්ග වැඩියහැකි වර්ගයකි. දකුණු ඉන්දියාවේ පහත් ප්‍රදේශයන්හි රබර් වතු වල මේවා සඵල ලෙස වැවෙත්. ලංකාවේ මුහුදු මට්ටමින් අඩි 500ගේ සිට 6000ක් දක්වා උස් වූ ඉඩම්වල ඒවා සශ්‍රීක ලෙස වැවෙන බැව් කියනුලැබේ.

බාල වගාවලින් යුත් පොල් වතු වල බොහෝ කලක් වැවෙන ආවරණ වැවිලි.

Tephrosia candida බොහෝ මැඩොලා බාල වැවිල්ලෙන් යුත් පොල්වතු වල සහ පරණ පොල්වතු වලද මෙය සශ්‍රීක ලෙස වැවේ. නමුත් ඉඩම සරුපසින් යුක්තනම් අතු කප්පාදු නොකලොත් එය ඉතා උසට වැඩීමෙන් ඇතිවන ආවරණය නිසා පොල්පැළවලට හානි පැමිණෙත්.

Indigofera hirsuta ආසියා මහාදිවයේ කම්කලාපයේ ප්‍රදේශයන්හි වැවෙන වර්ගයකි. එක්සත් මැලයා ප්‍රදේශයේ කාසල්ටන් නගරයේදී අත්හදා බලනලදුව මේ පැළෑටි වර්ග හොඳින් වැවෙන බැව් වාර්තාකරණලදී. භාරමාසයක් ඇතුලතදී එයින් බිම වැසියන්තේය. පොල්ගස්වල සෙවණෙහිද එයින් පිටතද එය අඩි 2ක් පමණ උසට මනාලෙස වැවේ.

Calopogonium mucunoides ගගනා රටේ වැවෙන වර්ගයකි. ආවරණ වැවිල්ලක්ගේ ජාලා රටේ ප්‍රථමගෙන් අත්හදාබලන ලද්දේ 1923නේදීය. 1926දී එක්සත් මලයා ප්‍රදේශයේ කාසල්ටන් නගරයේදී අත්හදා බලනලදුව ගස්වල එකියාමට

ආදාමය නමින් එය බාල වැවිල්ලෙන් යුත් පොල් වතු වලට හොඳ බැව් දැනගන්නා ලදී. මේ පැළෑටි වර්ග අති තුනෙන් තුන පරතර ඇතුළු සිටිමින් තෙමසකින් සම්පූර්ණ ආවරණයක්ද පස්මසකින් අඩි 2ක් ඝන වූ ආවරණයක්ද ඇති කරයි. පැළ කඳ මාස 12ක් හෝ 18ක් ගත වූ පසු එය මැරීයන බැව් කියනු ලැබේ. නමුත් ඒ කාලය තුළදී සමහර විට ඇට හටගනී. පහතරට ප්‍රදේශයන්හි බාල වගාවලින් යුත් රබර් වතු වල මේ ආවරණ වැවිල්ල ගැන වැඩි උනන්දුවක් දක්වන ලද හෙයින් ඒ ගැන සඳහන් කළ යුතුය. යොග්‍ය වූ පස්වලින් යුත් බිම්වල එක වගාවක වැවෙන ආවරණ වැවිලි තවත් වගාවලත් වැවේ.

මේ අතුරු වැවිලි අතර සමීකලාපයෙහි ප්‍රදේශයන්හි වැවෙන මෑ, මුං, බෝංචි ආදී පැළෑටි වර්ග අඩංගුවෙති. ඉන් වැදගත් පැළෑටි වර්ග කීපයක් මතු සඳහන් වේ.

Phaseolus lunatus, *Phaseolus calcaratus* (දඹල වල් වූ මෑ) යන ආසිය ග්‍රීෂ්ම ප්‍රදේශයන්හි වැවෙන වර්ග *Phaseolus mungo*, *Dolichos biflorus* යන පරණ ලොක යෙහි ග්‍රීෂ්ම කලාපයන්හි වැවෙන වර්ග සහ *Vigna unguiculata*, *Canavalia ensiformis* යන ග්‍රීෂ්ම ප්‍රදේශවල වැවෙන වර්ග වෙත්.

නොයෙක් නොයෙක් ගොවිතැන් ක්‍රමවලට සහ සෘතු ප්‍රභේදවලට අනුව බෝ වෙන කරල්, හා දෙන පැළෑටි වර්ග කීප වර්ගයක් ඇත්තේය. මේවා දීඝී කාලයක් අත්හදා බැලීමෙන් ඒ ඒ ප්‍රදේශවලට සුදුසු වර්ග සොයාගතැකිවේ. වඩා පහසුවෙන් වැවියහැකි පඳුරු සහිත වර්ගද මේ අතර ඇත්තේය.

Crotalaria usaramoensis නැගෙනහිර අප්‍රිකාවේ ග්‍රීෂ්ම ප්‍රදේශයන්හි වැවෙන වර්ගයකි. මේ පැළෑටි වර්ගය ජාමා රටේ අත්හදා බැලීමෙන් සඵල වී තිබේ. මේ පැළෑටිවල ඇට ඉක්මණින් හටගනිත්. දීඝී කාලයක් මේ පැළෑටි වර්ගයෙන් ප්‍රයෝජන ගැනීමට උවමනා නම් ඇට හටගන්ව මත්තෙන් එය කප්පාදු කළ යුතුය. ඉහත සඳහන් අතුරු වැවිලි වර්ග හැර පෝටෝ රයිකෝ පලාතේ බාල වගාවලින් යුත් පොල් වතු වල සහ පරණ පොල් වතු වලත් විශේෂයෙන් මුහුදුබඩ වැලි සහිත ඉඩම්වල මතු සඳහන් පැළෑටි වර්ග ආවරණ වැවිලිවලට සුදුසුයයි කියනු ලැබේ.

Mucuna capitata, *Mucuna aterrima* යන මේ දෙවර්ගයෙන් එකසමාන දියුණුවක් ලැබියයි කියනු ලැබේ. ඒවා පෝලිටෝ රටේ "වැල්වට් බින්" නම් බෝංචි වර්ගද, ලයන් බින් නම් බෝංචි වර්ගයට අයිති *Mucuna deringiana* වර්ගද *Mucuna nivea* නම් බෝංචි වර්ගවලට වඩා අධික කොළ සමූහයකින් යුක්තව දීඝී කාලයක් වැවෙන්නේය. *M. capitata* නම් වර්ගය සිටවා නම් මාසයක් ගතවන තුරු නොපැසුනේය. මෙය සියලුම පැළ වර්ගවල අතු කප්පාදු කළ යුතුය.

"ජැක්" නම් බෝංචි වර්ගයද, "ස්වෝඩ්" පතුරු බෝංචි වර්ගයද, කැනවලියා එන්සිපාර්දිස් සහ කැනලියා ශ්ලැබියෝටා යන වර්ගද අත්හදා බලන ලදී. මේවා හොඳින් වැඩෙන නමුත් ඉහත කී දෙවර්ගයෙන් පමණ සම්පූර්ණ තද ආවරණයක් ඇති නොවන්නේය. ඒ දෙවර්ගය පමණ දීඝී කාලයක් තුළ නොවැඩෙන්නේය.

Cajanus cajan මේ වනාහි වැඩි විශදමක් නැතුළු පොල් වතු වල හා දෙන පැළෑටි වර්ගයක්යයි කියනු ලැබේ. වල් පැළෑටි වර්ග විනාශකිරීමට හා සුලභින් ආවරණයක් ලැබීමට මෙය ඉතා ප්‍රයෝජනවත්ය. "මැටොකීලා ජලායා" නමින් දන්නා වල් පැළෑටියක් වූ කැනවලියා ගැනත් සඳහන් කර තිබේ. මෙය මුහුදු වෙර ලේ වැලි පොළවේ සාමාන්‍යයෙන් වැවෙන වර්ගයකි. *Canavalia obtusifolia* බුරුල් වූ පස ඒකාබද්ධකිරීමට මෙය පැළෑටි වර්ගය ප්‍රයෝජනයයි යෝජනා කරනු

ලැබේ. මේ පැළෑටි වර්ගය ට්‍රිනිඩාඩ්හි මුහුදු වෙරළේ වැළී පොළවේ සාමාන්‍යයෙන් වැවේ.

පිලිපයින් දූපත්වල මැතදී ආරම්භකරනලද “සොලාති” නමින් දන්නා *Vigna marina* පැළෑටි වර්ගය සඵලවූ ආවරණ වැවිල්ලක්යයි වානීකර තිබේ. කවර වැවිල්ලක් සමග එය වචන ලද්දේදැයි සඳහන්වී නැත. එය බොහෝසෙයින් *Delichos hosei* හා සමානය.

වැවිවිව පොල්වතු වල නිත්‍ය ආවරණ වැවිලි.

පොල්ගස්වල වැවියයුතු අතුරු වැවිල්ල කුමක්දැයි තීරණයකරගැනීම සැලකිය යුතු කරුණකි. එය පොල්කඩා ගැනීමට ආධාරවන ක්‍රමයක්වන හෙයිනි. පොල් වේලි බීමට වැටෙනතුරු මේ ආවරණ පැළෑටි වර්ගය ගස්වල තිබෙන්නට ඉඩ හැරියොත් එසේ නැත්නම් පොල් එකතුකරනු ලබන්නේ විශ්ලි බීම වැටුණාට පසුව පමණක් නම් ආවරණය සඳහා කප්පාදු නොකරන උසට වැවෙන පැළ වර්ග නොවැවිය යුතුයි. පොල් එකතුකරගැනීමේදී වැවෙන පොල් බොහොමයක් නෙපෙති නිසාවේ යාහැකි හෙයින. උසට වැවෙන ආවරණ වැවිල්ලකට විරුධව වියයුතු නවත් කාරණයක් නම් කුලීකරුවන්ගේ වැඩ ගැන සෝදිසිකිරීමට අවහිරකම් ඇති මෙන නිසාය.

Calapogonium muconoides කාසල්ටන් නගරයේදී පවත්වනලද අත්හදා බැලීම්වලින් පෙනීයන්නේ සෙවනේ මේ පැළෑටි වර්ගය සශ්‍රීකලෙස නොවැවෙන බවයි. එසේහෙයිත් එය වැවිවිව පොල් වතු වලට අයොග්‍යයයි.

Indigofera hirsata ඉහතකී නගරයේ මේ පැළෑටි වර්ගය සෙවනේ මනා ලෙස වැවෙනබව වානීකර තිබේ.

Clitoria cajanifolia මේවනාහි පිලිපයින් දූපත්වල සඵල ලෙස වැවෙන ආවරණ පැළෑටි වර්ගයක් බැව් වානීකර තිබේ. එයින් සැහෙන පමන තද ආවරණයක් ඇතිනොවේයයි මැලයා ප්‍රදේශයේ පවතින අදහසයි. මේ පැළෑටිවල ගොරෝසු කොළ අතිශයින් ප්‍රයෝජනවන නිසාකයි.

Centrosema plumieri අමෙරිකාවේ සමී කලාපයේ ප්‍රදේශයන්හි වැවෙන වර්ගයකි. මේ පැළෑටි වර්ගය ආවරණ වැවිල්ලක්සේ පෙරදිග රටවල ප්‍රඵමයෙන් යොදනලද්දේ ආවායයි සී. ජේ. ජේ. වැන්හෝල් මහතා විසින් 1912ගේ (ෆවරාර්ද්දේ ජාමා රටේදීය. පිලිපයින් දූපත්වල සහ මැලයා ප්‍රදේශයේත් මේ පැළෑටි හොඳින් හැදෙනබැව් වානීකර තිබේ. නමුත් මැලයා ප්‍රදේශයේ එය හොඳින් වැඩෙන්නේ සාරවත් බිම්වල පමණක්යයි කියනු ලැබේ. එය ගස්වල එතියන පැළෑටියක් නමුත් පොල්ගසේ එපමණ ඉක්මනින් එතීනොයන්නේය.

Centrosema pubescens අමෙරිකාවේ ශ්‍රීෂ්ම කලාපයේ ප්‍රදේශයන්හි වැවෙන වර්ගයකි. මෙය පෙරදිග ඉන්දියානු පෙදෙස්වල වචන්ට ආරම්භ කරනලද්දේ 1922කේදීය. කාණුදමා මනාලෙස සකස්නොකරනලද බිම්වල සශ්‍රීකලෙස නොවැවෙන නමුත් මැලයා රටේ හොඳින් වැවෙන වර්ගයක්යයි වානීකර තිබේ. හොඳ වාරි මාර්ග ඇති ප්‍රදේශයන්හි ඉතා අනඝී ලෙස වැවෙන වර්ගයකි. *C. Plumieri* නම් පැළෑටියට වඩා අධිකලෙස වැවේ.

Tephrosia candida පිලිපයින් දූපත්වල සඵලලෙස වැවෙනබව කියනු ලැබේ. එක්සත් මැලයා ප්‍රදේශයේ කාසල්ටන් නගරයේ මේ පැළෑටිය අඩි 10ක් උසට

වැවුණුබැව් කියනු ලැබේ. එසේහෙයින් ඒවා කප්පාදකොට අමු කැබලි පස්යද කලයුතුයි. ලංකාවේ මේ පැළෑටිය ආවරණ වැවිල්ලක්සේ බොහෝ සෙයින් පාවිච්චි කරනු ලබන බැව් වාණිකර තිබේ පුරන්වූ ඉඩම්වලද ඒවා ඊට පසු වගාකරන කල්හිද මේ පැළෑටිය මාරුවෙන් මාරුව වැවීමට පොල්වතුකාරයන් කැමතීම් සිටින බැව් කියනු ලැබේ.

Tephrosia vogelii.—නැගෙනහිර අප්‍රිකාවේ මාලුවීම බෝංචි නම් වස බෝංචි වර්ගයකි. පිලිපයින් දූපත්වල පොල් වතුවලට මෙය ප්‍රයෝජනවත් ආවරණ වැවිල්ලක්යයි කියනු ලැබේ. මේ පැළෑටිය *T. candida* නම් වර්ගයට වඩා සහ ලෙස වැවෙන වර්ගයක් හෙයින් එය කප්පාදකොට උසට වැඩීමට ඉඩදිය යුතු නොවේ.

Tephrosia Hookariana,—කාසල්ටන් නගරයේදී මේ පැළෑටි වර්ගයෙන් කරන ලද අත්හදා බැලීම්වලින් එය සඵලවූ වර්ගයක්යයි වාණිකර තිබේ. සම්පූර්ණ ආවරණ යක් බලාපොරොත්තු වන්නේ නම් එය අඩි තුනෙන් තුන පරතර ප්‍රමාණයට වඩා ලං ලංව පැලකර යුතුයි.

Leuceana glanca—මේ පැළෑටි වර්ගය කාසල්ටන් නගරයේදී අත්හදා බලන ලදුව එයින් වැඩි මුලාවක් ආතිනොවන නිසා සුදුසු ආවරණ වැවිල්ලක්යයි සලකනු නොලැබේ.

Cassia mimosoides—මේ පැළෑටිය කාසල්ටන් නගරයේදී අත්හදා බලනලදුව බලකාලයේදී එය හොඳින් නොවැඩෙන බවද කල්යාමෙන් අඩි 10යේ සිට 12 දක්වා උසට වැඩි එයින් ඇතුල්විය නොහැකි සනවූ ආවරණය ඇතිවන බැව්ද දැන ගන්නාලදී. එසේ හෙයින් මේ පැළෑටිය රෙකමදරා කලනොහැක.

Cassia hirsuta—කාසල්ටන් නගරයේදී අත්හදා බලනලදුව එය හොඳ නැති බැව් දැනගන්නාලදී. (සමහරවිට පවණෙහි එය නොවැවේ. දකුණු ඉන්දියාවේ කෝපි වතුවල මේ පැළෑටිය අත්හදා බලන ලදුව එය එළිමහනේ වැවෙන පැළෑටි යක් බැව් දැනගන්නා ලදී.)

Mimosa invisa—අමෙරිකාවේ සමීකලාපයේ ප්‍රදේශයන්හි වැවෙන වර්ගයකි. මේ පැළෑටිය කාසල්ටන් නගරයේදී අත්හදා බලනලදුව බරවූ පසෙහි එය හොඳින් වැඩෙන බැව් දැනගන්නාලදී. එය අඩි තුනෙන් තුන පරතර ඇතුළු සිටවීමෙන් තෙමසක් ඇතුලතදී එයින් සම්පූර්ණ ආවරණයක් ඇතිවේ. අවිරුද්ධ 1½ක් හෝ දෙකක් පමණ ගතවනවිට එය මැරියාමට හැරේ. ඒ පැළ පස්යට තදකිරීමෙන් හෝ පැළ වටේ තදකිරීමෙන් වඩා දීඬි කාලයක් පවතින්. මේ පැළයේ ඇති පිට කටු නිසාද පැළ අතරේ කුලීකරුවන්ට වැඩකිරීම දුෂ්කර නිසාද සමහර ඊට විරුධ වෙත්.

Mikania scandes—අමෙරිකාවේ සමීකලාපයෙහි වැවෙන වර්ගයකි 'විනාඩිය කට හැතැප්මක්' යන නමින් මැලයා රටේ ප්‍රකට පැළෑටියකි. මෙය ආවරණ වැවිල්ලක්සේ මැලයා ප්‍රදේශයේ යෙදිය හැකියයි කියනුලැබේ. පොල්ගස් හතරකට මැද ඉක පැළෑටියක් සිටවීමෙන් ඉතා ඉක්මණින් බිම වැසියන්ගේය. (මෙය වේවැල්, වහ, ලෝකපාලු යන නාමයන් ගෙන් ප්‍රකටය.)

පාණ රබර්

රබර් වතුවල ආවරණ වැවිලි සම්බන්ධයෙන් විශේෂ ප්‍රශ්න දෙකක් තීරණය කිරීමට තිබේ. එයින් පලමුවන ප්‍රශ්නය නම් බාල රබර් පැළයට අඩ සෙවණහි වැවෙන සුදුසු පැළෑටි වර්ගයක් සොයාගැනීමය. සමසමව බෙදියන වැස්ස

ඇති අවිරුද්ධතාවය වැඩි කාලයක් තුළ සම්පූර්ණයෙන්ම වාගේ වැසියන සෙවණක් ඇති පරණ රබර් වතු වලට සැහෙන පැළෑටි වැනියක් සොයාගැනීම දෙවෙනි ප්‍රශ්නය වේ. පාර් රබර් වතු වල වඩනු ලබන ආවරණ පැළෑටි බාල වගාවලින් යුත් පොල් වතු වල වඩනු ලබන පැළෑටි හා සමානය. දෙවැනියේ ඇති වෙනස නම් රබර් පැළ යේ කඳ බොහෝ ඉක්මණින් හැදෙන නිසා ආවරණ වැවිල්ල ගස වටේ එනී වැසි කොයන්නේය. පොල් ගසේ කඳක් හැදීමට අවිරුද්ධ තුනේ සිට හත දක්වා කාලයක් ගතවන නිසා ඒවා ආවරණ වැවිල්ලෙන් වැසියාමට හැකිවන්නේය.

බාල රබර් වතු වල අවිරුද්ධතා වචන ආවරණ වැවිලි.

Phaseolus lunatus—පිලිපයින් දූපත්වල මේවා වැවීමට රෙකමදරුකර තිබේ.

Phaseolus calcaratus—(වල්ලු මැ) පිලිපයින් දූපත්වලට රෙකමදරු කරනලදී.

Crotalaria striata—එක්සත් මැලයා ප්‍රදේශයේ කාසල්ටන් නගරයේ මේ පැළෑටිය අත්හදා බලනලදුව සති කීපයකදී පසින් සනවු ආවරණයක් ඇතිවී වල් පැළෑටි වැසියා බැව් වානීකරනලදී. දකුණු ඉන්දියාවේ කොම්බියේ මෝපල් රබර් වතු යායේ වියලි සෘතුවේදී මේ පැළෑටි වගීය හොඳින් වැවෙන බැව් වානීකර තිබේ. නමුත් නිරිත මෝසන් හුලං කාලය ඊට සුදුසු නොවේ. කප්පාදු කිරීමත් පැළය වැවීමට බාධාවක් වන්නේය.

Crotalaria usaramoensis—නැගෙනහිර අප්‍රිකාවේ වැවෙන පැළෑටියකි. මැලයා රටේ මෙය *C. striata* පැළෑටිය හා බොහෝ සෙයින් සමාන බැව් කියනු ලැබේ. නමුත් එය වඩා ශීඝ්‍ර ලෙසද වඩා සනවු ආවරණයක් සහිතවද වැවෙන්නේය. කප්පාදු කිරීමද ගස වැඩීමට බාධාවක් නොවේ. නමුත් ඇට හටගැනීමට ප්‍රථම කප්පාදුකල යුතුව විශ්වාසකරනු ලැබේ. ජාලා රටෙන් නිකුත්කර තිබෙන වානීවල පරිදි ඇට හටගත් පසු එය වැඩිකල් නොපවතින හෙයිනි. ලංකාවේ පේරාදෙණියේත් එය හොඳින් වැවී තිබුණ බැව් වානීකර තිබේ. නමුත් එහිදීත් කලින්කල ගස කප්පාදු කරනට උවමනාවිය.

Crotalaria anagyrodies.—අමෙරිකාවේ සමී කලාපයේ ප්‍රදේශයන්හි වැවෙන වගීයකි. මැලයා රටෙන් හා ලංකාවෙන් ලැබී තිබෙන වානීවල පරිදි එය ඉහත සඳහන්වූ *C. usaramoensis* පැළෑටිය හා සමානය.

Dolichos biflorus—ලංකාවේ බාල රබර් වතු වල එය ඉතා සඵලවූ බැව් වානීකර තිබේ.

බාල රබර් වතු වල ආවරණය සඳහා වචන සමීර පැළෑටි වගී.

Centrosema plumieri—මැලයා රටේ සාරවත් බිම්වල මෙය ඉතා සතුටුදායක ලෙස වැවී තිබේ.

Centrocema pubescens—මැලයා රටේ සුදුසු වාරි මාගී ඇති ඉඩම්වල මේ පැළෑටිය *C. plumieri* නම් පැළෑටියටත් වඩා හොඳයයි කියනු ලැබේ. ලංකාවේ එය බාල වගාවලින් යුත් වතු වල සාමාන්‍යයෙන් වඩනු ලබන බැව් වානීකර තිබේ.

Calopogonium mucunoides—මැලයා රටේ බාල වගාවලින් යුත් වතු වලට මේ පැළෑටිය ඉතා ප්‍රයෝජනවත් බැව් දැනගත්ට තිබේ. අළුත් වතු වල වැවීමට එය රෙකමදරු කරනු ලැබේ. වල් පැළෑටි වගීය යටපත් කිරීමට එය විශේෂයෙන්ම ප්‍රයෝජනවත්.

Indigofera endecaphylla—දකුණු ඉන්දියාවේ මෝප්ලේ රබර් වතු වල ප්‍රධාන ස්ථානයේ මේ පැළෑටිය අත්හදා බලන ලදුව එය හොඳින් වැවෙන බැව් කියනු ලැබේ. දකුණු මුලින් කෝර් ප්‍රදේශයේ හෙන්මලේ රබර් වතු වල විසලී සෘතු වේදී එය මැරිය නබැව් දැනගන්නට තිබේ.

Tephrosia candida—ලංකාවේ බාල රබර් වතු වල මෑත කාලයේදී එනම් : 1928 වේදී මේ පැළෑටි වගීය නියම වශයෙන් ආවරණ වැවිල්ලක් සේ වචනලද බැව් සඳහන් වී තිබේ.

Passiflora laurifolia—මෙය අමෙරිකාවේ ශ්‍රීම කලාපයේ ප්‍රදේශයන්හි වැවෙන වගීයකි. මෙය පිලිපයින් දූපත් වල බාල රබර් වතු වල ආවරණ වැවිල්ලක් සේ සඳහන් වී තිබේ.

Passiflora foetida—බ්‍රෙසිල් රටේ වැවෙන වගීයකි. මෙය මැලයා රටේ අත්හදා බලා තිබේ.

පරණ රබර් වතු වල නිත්‍ය ආවරණ වැවිලි :

මැලයා රටේ පරණ රබර් වතු වල සශ්‍රීක ලෙස වැවෙන බීජ ගුප්ති ගොනු ලද ආවරණ වැවිලි ඇත්තේ එක වගීයක් යයි පෙනේ. නමුත් බාල රබර් වතු වල හොඳින් හැදෙන ආවරණ පැළෑටි වගී එකක් හෝ දෙකක් අත්හැර දමා තිබුණ පරණ රබර් ගස් ප්‍රාණවත් කිරීමට ප්‍රයෝජනවත් වූ බැව් දැනගන්නා ලදී.

අප්‍රයෝජනවත් වල් පැළෑටි වගී උදුරා දැමීමේ ක්‍රමයට අනුව භූමිකර්ණලද වතු වල ආවරණ වැවිලි ලෙස පාවිච්චි කළ හැකි පැළෑටි වගී කීපයක් ඉතුරුවේ.

කලින් කල වෘෂටිපාතය (වැස්ස) ඇති දකුණු ඉන්දියාවේ භූමිය වැසියක එකම ආවරණ වැවිල්ලක් නැත්තේය. නිරිත මොසම් නුලුං කාලයේදී ඇතිවන හද කුනා වූ වට රබර් ගස් වල කොළ දෙවෙති වරට දළු ලත්තේය. මේ හැර නියම වශයෙන් විසලී සෘතුවේදීද කොළ වැටෙන කාලයක් තිබේ එසේ හෙයින් මැලයා රටේ මෙන් රබර් ගස් වල කොළවලින් බීමට වැඩි ආවරණයක් නොලැබේ. මැලයා රටේ පවත්නා කරුණුවලට අනුව සුදුසු නොවන ආවරණ වැවිලි කීප වගීයක් දකුණු ඉන්දියාවේ තිබෙන බැව් වානීකර තිබේ.

Dolichos hosei—සරවාක් රටේ බෝංචි. මේ වනාහි මැලයා රටේ ලංකාවේ හා සුළිදිග භූමි ද ප්‍රදේශ වල ආවරණය සඳහා වචනු ලබන නියම පැළෑටියකි. මේ පැළෑටියේ ඇති ප්‍රමාණ දුෂ්කරතාව නම් එය හොඳින් වවා ගැනීමට නොහැකි වීමයි. ඇට ලබා ගැනීමත් දුෂ්කරය. ඒවා පරණ රබර් ගස් යට වැපිරීමෙන් පැළ වේයයි විශ්වාස කළ නොහැක. ලංකාවේ මේ පැළ ප්‍රථමයෙන් තවාන් වල සිටවිය යුතුයයි රෙකමදුරාකර තිබේ. ඇටවලින් හෝ මුල් ඇදීමට කැබෙලිවලින් ඒවා පැළකරගත හැකිවේ. අතු කැබෙලි මුල් ඇදීමට පැළකළ යුත්තේ පොල් කඳන් කුඩුවලය. පැළ සිටවූ නවීට වල් වලට සාමාන්‍ය පෝර සවලයක් දැමිය යුතුයි.

Mimosa invisa—අමෙරිකාවේ සම් කලාපයන්හි වැවෙන වගීයකි. මේ පැළෑටි වගීයෙන් පෙරදිග ඉන්දී ප්‍රදේශ වල හා මැලයා රටේ ඉතා සතුටුදායක ප්‍රතිඵල ලැබී තිබේ. අති තුනක් පරතර ඇතුළු ඇට වැපිරීමෙන් මෙය බෝකරගත හැක. හි. හොසෙයි නම් පැළෑටිය සමග සමකර බැලීමෙන් මේ පැළෑටියෙන් සිදුවන පාඩුව නම් මාස 18ක් හෝ අවුරුදු දෙකක් පමණ ගතවන විට එය මැරීයාමද ඒ තරම් සෙවනක් ඉසිලීමට නොහැකි වීමද වේ.

Mimosa scandens—මේ පැළෑටියට මෝරවම රබර් ගස්වලින් ඇතිවනසෙවණ ඉසිලිය හැකියයි කියනු ලැබේ. මැලයා රටට මෙය සුදුසු ආවරණ වැවිල්ලක් ලෙස යොජනාකරනු ලැබේ.

Teramnus labialis—සමී කලාපයේ ප්‍රදේශයන්හි වැවෙන පැළෑටියකි. ලංකා වේ මහනුවර අසල රබර් වත්තක මෙය හොඳින් වැවී තිබෙන බැව් වාණිකර තිබේ. බොලිකෝස් හොසෙයි නම් පැළෑටි වගීය වැවිය නොහැකි උස්වූ ඉඩම්වලට මෙය ප්‍රයෝජනවත් පැළෑටියක්යයි කෘෂිකමී දෙපාර්තමේන්තුවෙන් රෙකමදරා කර තිබේ.

මතු සඳහන් පැළෑටි වගී පරණ රබර් වතු වල ආවරණ වැවිලි ලෙස යෙදිය හැකිදැයි සොයාගැනීමට දකුණු ඉන්දියාවේදී අත්හදා බලනලදී.

Centrosema pubescens—මෙය සතුවුදයක බැව් නීවාකර තිබේ. විශලි සෘතු වේදී එහි කොළ නොවැටේ.

Phaseolus Dalzellii—මෙය ඉතා හොඳ ආවරණ වැවිල්ලක්යයි වාණිකර තිබේ. නමුත් විශලි සෘතුවේදී එය මැරීයන්නේය.

Phaseolus snblobatus.—ආසියාවේ සමී කලාපයේ ප්‍රදේශයන්හි වැවෙන වගී සකි. මෙය *P snblobatus* නම් පැළෑටියදැයි කියා දැනගැනීමට සාක්ෂියක් නැත.

*Ham නොහොත් *P. trilobus* මෙය ඉහත සඳහන්වූ පැළෑටිය හා බොහෝසේ සමානය. නමුත් තද සෙවණ ඇති ඉඩම්වල එය මැරීයන්නේ නැත.

* *Phaseolus mungo*—විශලි සෘතුවේදී පවා කොළ නොවියලී වැවෙන පැළෑටි වගීයක්යයි කියනු ලැබේ.

Indigofera endecaphylla - පරණ රබර් වතු වලට සුදුසුයයි කියනු ලැබේ.

Tephrosia candida—මේ පැළෑටියත් රෙකමදරාකරනු ලැබේ.

Uraria lagopus සහ *uraria lago poides*—ඉන්දියාවේ හා මැලයා රටේ වැවෙන පැළෑටි වගී වෙත්. මේවා එක්තරා සඵලවී තිබේ. නමුත් මේ පැළෑටි කොළ රෝසපාටවී මේ රෝගයට භාජනවනු බැව් කියනු ලැබේ. මේ පැළෑටි *U. hamosa* පැළෑටිය සමගද සඳහන්කරනලදී.

ස්මිතියා ජාමිනි ෆ්පාලෝරා. ඉන්දියාවේ මැලයා රටේ සහ ඕස්ට්‍රේලියාවේ වැවෙන වගීයකි.

Crotalaria evolouloides—යන පැළෑටිය සහ *crotalaria quinquefolia* යන පැළෑටියත් ඉන්දියාවේ වැවෙන වගී වෙත්. මේවා අත්හදා බැලීමෙන් එක්තරා ප්‍රමාණයකට සඵලවී තිබේ.

නියම වශයෙන් වවා අත්හදා බලනලද මේ පැළෑටි වගී හැර වල් පැළෑටි වගී උදුරු ඉඩම් ශුඛකිරීමේදී ඉතුරුවන යම් යම් පැළෑටිද ආවරණ වැවිලි වශයෙන් පාවිච්චිකිරීමට ධෛර්යී ලැබී තිබේ. මැලයා රටේ සමහර වතු වල පස් සේදීම වලක්වාලීම පිණිස මීවන පඹ ආදී නින්කොල ඇති පැළෑටි වගී පරණ රබර් ගස් අතරේ හැදෙන්නට ඉඩහැර තිබේ. අවිරුද්ධතා මේවා කප්පාදු කරනු ලබන්නේ නම් බ්‍රිතාන්‍ය ගයනා රටේ ගස් මුල්වලින් යුත් වගුරා සහිත ඉඩම්වලද ලයිබිරියන් කෝපි වතු වලද මීවන පඹ වැවීම ගැන යථෝක්ත ප්‍රකාශය හා සමාන ප්‍රකාශයක්ම කර තිබේ. මැලයා රටේ සමහර වතු වතු වල මේ විධියටම *lycopods* නම් බඩල් වනස්ස වගීය හැදෙන්නට ඉඩහැර තිබේ.

Lotus corniculatus.—නම් පැළෑටිය පෙරදිග ඉන්දියා ප්‍රදේශයන්හි වතු වල මෙසේම ප්‍රයෝජනවි තිබෙන බැව් සඳහන් කර තිබේ.

තල.

තල *Elaeis guineensis* නියම වැවිල්ලක් වශයෙන් වගාකරන ලද්දේ මෑතක සිටය. ඒවා අතුරු වැවිල්ලක් වශයෙන් වැවීම සම්පූර්ණයෙන්ම සුමනු රටට සීමා කරන ලද්දකි.

බාලවගාවලින් යුත් වතු වලට *Calapogonium mucunoides* අතිශයින්ම යොග්‍ය බැව් දැනගන්නා ලදී. ඉලුක් මැරියාමට එය හේතු නොවන්නේ වී නමුත් එයින් ඉලුක් විසිරයාම වැළකේ. කොළවලින් සනවු ආවරණයක් ඇති පරණ වතු වල මෙය අතුරු වැවිල්ලක් සේ වැවීම දුෂ්කරය. ඒ වෙනුවට “බොලිකෝස් හොසෙයි” නම් පැළෑටිය ඉතා යොග්‍ය බැව් දැනගන්නා ලදී.

සමහර විට *Mimosa invisa* නම් පැළෑටි වගීය වවනු ලැබේ. නමුත් එහි ඇති පිට කටුව නිසා කුලීකරුවන්ට වැඩකිරීම අපහසු බැවින් එයින් ඉලුක් යටපත් නොවෙන බැවින් එය වඩා යොග්‍ය පැළෑටියක් යයි ප්‍රකටවී නැත.

කොකෝවා කණ්ඩු නැටි සහ සාදික්කා.

කොකෝ, කණ්ඩු නැටි හෝ සාදික්කා වතු වල අතුරු වැවිල්ලක් පාවිච්චි කරන බවට සාක්ෂියක් නැත. නමුත් කොකෝ වතු වලට පමණක් බිමට ආවරණයක් වශයෙන් හා සුලභින් ආරක්ෂා කර ගැනීමටද *Cajanus cajan* නම් පැළෑටිය ප්‍රයෝජනවත් බැව් සඳහන් කරනු ලැබේ.

සිසල් (හණ.)

සිසල් හණ වතු වල ආවරණ වැවිලි ඇති කිරීම සම්බන්ධයෙන් පෙරදිග ඉන්දියානු ප්‍රදේශයන්හි එක්තරා උනන්දුවක් පවතී. වැත්ගනෙන කාලේ කාෂිකම් දෙපාර්තී මේන්තුවෙන්ද මේ ගැන උනන්දුවක් දක්වන බැව් දැනගන්නට තිබේ. සිසල් හණ වැවීමෙන් ප්‍රධාන කොට බලාපොරොත්තුවන්නේ වල් පැළෑටි වගීයට පත්වන අතුරු වැවිල්ලක් වීමෙන් ප්‍රධාන වගාවේ නඩත්තුවට යන වියදම අඩුවීම හා ගින්නෙන් ඇති වියහැකි උපද්‍රව අඩුවීමත්ය. එසේ හෙයින් අතුරු වැවිල්ලක් ගින්නෙන් උපද්‍රව සිදු වියහැකි වියලි සෘතුවේදී පවා එය නොවියද අමු වෙන් තිබීම අත්‍යාවශ්‍ය කය. මෙවැනි අතුරු වැවිල්ලක අවශ්‍ය ක ගුණාංග වියයුත්තේ නැගෙනහිර අප්‍රිකාවේ සිසල් හණ වතු වලට අනතුරු දයකවූ වල් පැළෑටි වගී විශේෂයන්ම අවිරුද්‍රපතා බහුලව වැවෙන තෘණ වර්ග ලොකුවෙන්ට ප්‍රථම ඒවා යටපත් කල හැකි වීමද, වසුර වැඩි කලක් ගතවන්ට ප්‍රථම බිම වැසියාමට හැකි වීමද වෙන් තවද අතුරු වැවිල්ල හණ වලට වඩා උසට වැවෙන පැළෑටි වගීයක් නොවිය යුතුයි.

ඡවා රවේ අතුරු වැවිලි යෙදිය හැකි පැළෑටි වගී කීපයක් අත්හදා බලන ලදී. මෙයින් දැනට ඉතා සතුටුදායක පැළෑටි හැටියට පෙනී යන්නේ *Phaseolus lunatus* නම් පැළෑටි වගීයයි.

In ligofera Tinctoria.—මෙය තරමක් හොඳින් වැවේ. නමුත් වියලි සෘතුව ආරම්භ වූ විට කොළ වැටීමට පටන්ගන්නේය.

Crotalaria usaramoensis—සැහෙන පමණ දීඬි කාලයක් මේ පැළෑටියෙන් ආවරණයක් නොලැබේ.

Canavalia obtusifolia.—මෙය *Phaseolus lunatus* පමණ හොඳ නොවේ.

Tephrosia vagelii.—අධික උසට වැවේ.

Passiflora foetida—සරු බිම්හි වල්පැල යටපත් කිරීමට සුදුසු වර්ගයකි. නමුත් නිසරු බිම්හි එය දුමිල ලෙස හා ක්‍රමලෙස වැඩි කහ වර්ණයකින් යුක්ත වන්නේය.

Dolichos hosei—සම්පූර්ණ ඵලිමහනේ නොවැවේ. සිසල් හණ ගසේ භාත්පස පමණක් වැවේ. මෙහිදී පවා එය මැරියත බැව් පෙනේ.

Calapagonium mucunooides.—සතුටුදායක ලෙස වැවී තිබේ. නමුත් එහි යාමට අදාලබැව් පෙනීxයි.
